

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 149/2022-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Svk 15/2021 z 24. novembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. februára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 35 ods. 1, čl. 36 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil najvyššiemu správne súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

2. Sťažovateľ nie je v konaní právne zastúpený advokátom z týchto dôvodov: *«V totálne skorumpovanom justičnom systéme a v bezprávnom (mafianskom) štáte žalobcovi (navrhovateľovi) žiadna právna argumentácia vypracovaná advokátom (bez poskytnutia úplatku sudcovi) nepomôže. Účastníkovi konania, ktorý vehementne bojuje proti korupcii v justično-advokátskom prostredí, a dokonca podáva trestné oznámenie na sudcov, žiadny advokát služby neposkytne. Občan, ktorého štátne orgány SR okradli o vysokoškolský titul, o profesionálny rast v zamestnaní, o 60% výsluhového dôchodku, o zdravie a ešte aj o strechu nad hlavou, nemôže mať finančné prostriedky na platenie predražených a neschopných advokátov. Keby korupcia vedela spievať, tak v tom prípade by sa z každej súdnej budovy na Slovensku ozývali nepretržité árie ako bolo tomu v „spievajúcom dome“ v Štúrove.»*

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal správnu žalobu o preskúmanie rozhodnutia riaditeľa Colného úradu Trnava zo 17. októbra 2019, ktorým bol sťažovateľ prepustený

zo služobného pomeru. O tejto správnej žalobe rozhodol Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 20S/28/2020 z 25. mája 2021 tak, že žalobu odmietol ako neprípustnú. V rozhodnutí bol riadne poučený o povinnom právnom zastúpení v kasačnom konaní.

4. Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu kasačnú sťažnosť, v ktorej žiadal zrušenie uznesenia krajského súdu, ako aj žalobou napadnutého rozhodnutia riaditeľa colného úradu a aby nariadil obnovenie jeho služobného pomeru a doplatenie platových náležitostí z dôvodu ním tvrdeného nezákonne ukončeného služobného pomeru. Podaním zo 14. júla 2021 sťažovateľ žiadal o predloženie veci kasačnému súdu bez vyzývania na predloženie plnej moci na zastupovanie v kasačnom konaní a vyjadril nevôľu komunikovať s krajským súdom v tejto veci. Ďalším podaním zo 16. novembra 2021 sťažovateľ vyjadril názor, že krajský súd rozhodnutím v merite veci potvrdil, že sťažovateľ v konaní nepotrebuje právneho zástupcu.

5. Najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť sťažovateľa napadnutým uznesením odmietol ako neprípustnú podľa § 459 písm. d) Správneho súdneho poriadku a v odôvodnení v podstatnom uviedol:

„Zo spisu správneho súdu kasačný súd zistil, že napadnuté uznesenie bolo žalobcovi doručené listinne dňa 18. júna 2021 a obsahovalo riadne poučenie o tom, že sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom a kasačná sťažnosť musí byť spísaná advokátom. Z obsahu kasačnej sťažnosti žalobcu vyplýva, že bola spísaná žalobcom ako sťažovateľom bez zastúpenia advokátom. Z obsahu súdneho spisu nevyplýva, že by žalobca splňal podmienky pre zaradenie medzi výnimky z povinného právneho zastúpenia podľa § 449 ods. 2 SSP.

... kasačná sťažnosť predstavuje mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatnému súdnemu rozhodnutiu, na jej základe možno preskúmať napadnuté rozhodnutie iba po právnej stránke. Správny súdny poriadok ako nevyhnutnú podmienku pre rozhodovanie o samotnej kasačnej sťažnosti požaduje preukázanie spísania kasačnej sťažnosti ako aj zastupovanie v kasačnom konaní advokátom (s výhradou konaní v zmysle § 449 ods. 2 SSP). Povinné právne zastúpenie v kasačnom konaní platí aj v niektorých druhoch konaní, napr. konanie o žalobe vo veciach správneho trestania (na ktorú bola správnym súdom v zmysle bodu 9. uznesenia krajského súdu kvalifikovaná podaná žaloba), teda aj v takých, pri ktorých v konaní pred správnym súdom právne zastúpenie vyžadované nie je.“

II.

Sťažnostná argumentácia

6. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie o tom, že už v rámci konania vedeného správnym súdom prvej inštancie tvrdil a preukázal dôvody hodné osobitného zreteľa pre upustenie od vyžadovania povinného právneho zastúpenia. Podania z 26. novembra 2019 a 29. marca 2020, na ktoré sťažovateľ v sťažnosti odkazuje, však nepriložil. Z obsahu samotnej kasačnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa pokúsil o uzavretie dohody o právnom zastúpení s niekoľkými advokátmi bezúspešne. V tejto súvislosti poukázal na súvisiace konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 20S/190/2019, v ktorom podľa svojho tvrdenia preukázal, že vynaložil maximálne úsilie na splnenie povinného zastúpenia (ani tieto dôkazy v konaní vedenom ústavným súdom sťažovateľ nepredložil, pozn.). Sťažovateľ ďalej poukázal na to, že krajský súd odmietol jeho správnu žalobu,

ako aj návrh na prerušenie konania. Sťažovateľ tvrdí, že neobstojí právny názor prezentovaný v napadnutom uznesení kasačného súdu (že nedostatok právneho zastúpenia v kasačnom konaní je prekážkou rozhodovania o kasačnej sťažnosti, pozn.), pretože krajský súd konal v merite veci bez toho, aby sťažovateľ splnil povinnosť právneho zastúpenia. Sťažovateľ ďalej poukázal na údajnú súvzťažnosť s odmietnutím platenia súdnych poplatkov z dôvodu katastrofickej situácie v oblasti vymožitelnosti práva. Sťažovateľ je presvedčený, že Slovenská republika je mafiánsky a výpalnícky štát. Ďalej prezentoval názor, že povinnosť rozhodnúť o porušení základného práva alebo slobody sťažovateľa má pre materiálnoprávny štát vyššiu prioritu než uplatňovanie povinného právneho zastúpenia. Ide o princíp proporcionality (pravidlo primeranosti). Postup najvyššieho správneho súdu považuje za rozporný s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva.

7. Sťažovateľ tiež namietal, že najvyšší správny súd sa vôbec nezaoberal dôvodmi hodnými osobitného zreteľa, ktoré sťažovateľ uviedol vo svojej kasačnej sťažnosti pre nesplnenie povinného zastúpenia. V načrtnutom nedostatku dôvodov sťažovateľ vzhladol formalistické posúdenie veci a arbitrárnosť rozhodnutia, ktoré zakladá odopretie spravodlivosti a porušenie práva na spravodlivý proces.

8. Sťažovateľ poukázal na svoje predchádzajúce sťažnosti, o ktorých už ústavný súd skôr konal (sp. zn. II. ÚS 311/09, III. ÚS 179/2021), s cieľom ozrejmenia dôvodov, pre ktoré sťažovateľ nezískal právnické vzdelanie II. stupňa, a dôvodov, pre ktoré odmieta právnu pomoc advokátov. V závere sťažovateľ žiada, aby ústavný súd *«prispeje k odstráneniu korupčne - mafiánskeho a výpalníckeho štátu, musí najprv prekonať svoje „zatvrdlé” vnímanie ochrany základných práv a slobôd spočívajúce na ustálenej judikatúre (práve táto upevnila odstraňovanie demokratického poriadku ZPaS), a mal by ju nahradiť evolučnou judikatúrou, ktorej základom by bolo uplatňovanie pravidla primeranosti (princípu proporcionality) ohľadom povinného právneho zastúpenia v konaní»*.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K námietke zaujatosti:

9. Sťažovateľ doplnil svoju sťažnosť elektronickým podaním z 23. februára 2022 tak, že predložil napadnuté rozhodnutie najvyššieho správneho súdu a zároveň poukázal na námietku zaujatosti uplatnenú ním v predchádzajúcich konaniach vedených ústavným súdom v tomto rozsahu: *„Vylúčenie sudcov z predchádzajúcich konaní platí aj pre toto konanie.“*

10. Ústavný súd z vlastnej rozhodovacej činnosti zistil, že sťažovateľ si uplatnil námietku zaujatosti voči sudcom Jane Baricovej, Jane Laššákovej, Mojmírovi Mamojkovi a Ľubošovi Szigetimu podaním z 11. februára 2020 v inom konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 92/2020, ktorou sa senát IV. ÚS nezaoberal, pretože nesmerovala proti žiadnemu zo sudcov, ktorí ho tvoria.

11. Podľa § 50 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) účastník konania má právo vzniesť námietku zaujatosti voči sudcom ústavného súdu, ktorí majú jeho vec prerokovať a rozhodnúť. Námietku zaujatosti je účastník konania povinný vzniesť do desiatich dní odo dňa, keď sa dozvedel o dôvodoch vylúčenia. Účastník konania je povinný

uviesť, kedy sa dozvedel o dôvodoch vylúčenia. Námietku zaujatosti musí účastník konania odôvodniť. Sudca ústavného súdu, proti ktorému námietka smeruje, je povinný sa k námietke zaujatosti vyjadriť. Na opakované námietky zaujatosti podané proti tomu istému sudcovi ústavného súdu z toho istého dôvodu ústavný súd neprihliadne, ak už o predchádzajúcej rovnakej námietke zaujatosti rozhodol.

12. Vzhľadom na naformulované znenie námietky uplatnenej sťažovateľom v tomto konaní (pozri bod 9 tohto uznesenia) ústavný súd konštatuje, že táto námietka nespĺňa zákonom predpísané náležitosti, keďže nevymedzuje, proti komu smeruje, z akých dôvodov, kedy sa sťažovateľ dozvedel o dôvode ani neponúka žiadne dôkazné prostriedky o takýchto prípadných tvrdeniach. Jej obsah nemožno posudzovať v spojení so skôr podaným podaním, ktorým sťažovateľ uplatnil námietku v inom konkrétnom konaní pred ústavným súdom. Každá námietka zaujatosti musí obsahovať zákonom predpísané náležitosti, inak ju nemožno považovať za účinnú, teda riadne a včas uplatnenú. Z uvedených dôvodov na ňu ústavný súd neprihliadol a vec prejednal v pôvodnom zložení senátu II. ÚS.

III.2. K nedostatku právneho zastúpenia:

13. Podľa § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľ musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, ak odsek 2 alebo § 35 neustanovuje inak.

14. Podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocenstve sa musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom.

15. Z obsahu ústavnej sťažnosti uvedeného v bode 2 tohto uznesenia vyplýva, že sťažovateľ sa odmieta dať zastúpiť advokátom v tomto konaní z principiálnych dôvodov – nedôvery v kvalitu a serióznosť pri poskytovaní právnych služieb advokátmi, ako aj presvedčenia o skorumpovanosti justično-advokátskeho prostredia. Vzhľadom na to, že podanie ústavnej sťažnosti vrátane pripojenia zákonom prepísaných príloh je plne v dispozičnej sfére sťažovateľa a na jeho slobodnom uvážení, ústavný súd nemá ambíciu ani oprávnenie splnenie zákonných predpokladov na strane sťažovateľa nijako vynucovať. Zároveň je sťažovateľ povinný zniesť ako dôsledok tohto jeho slobodného rozhodnutia tie procesnoprávne dôsledky, ktoré právny predpis [konkrétne § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde] s takýmto postojom spája vo forme odmietnutia ústavnej sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní.

16. Tvrdenie sťažovateľa, že v inom predchádzajúcom konaní pred krajským súdom vyvinul maximálne úsilie o zabezpečenie si právneho zastúpenia, jednak ostalo v rovine ničím nepreukázaných vyjadrení sťažovateľa, ale na druhej strane je v tomto konaní aj bez právneho významu. V konaní pred ústavným súdom musí byť totiž udelené osobitné splnomocnenie, v ktorom sa toto udeľuje osobitne pre konania na ústavnom súde, nepostačuje generálna plná moc pre konania vedené všeobecnými súdmi. K snaženiu zabezpečiť si plnú moc pre konanie vedené ústavným súdom nesmerujú ani sťažovateľom nepreukázané tvrdenia. Sťažovateľ v konaní nepožiadaval ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu ani nijako nepreukázal, že jeho osobné a majetkové pomery by takýto postup odôvodňovali.

17. Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia procesnej podmienky konania – povinného právneho zastúpenia advokátom v tomto konaní.

III.3. Obiter dictum:

18. Nad rámec uvedeného ústavný súd pripomína, že posudzovanie splnenia procesných podmienok konania je povinnosťou všeobecného súdu v každom štádiu súdneho procesu, pretože ich nedostatok tvorí prekážku vydania meritórneho rozhodnutia vo veci. Ide o postup posudzovania naplnenia zákonných, teda podústavných požiadaviek procesného práva, ktorý prioritne patrí všeobecným súdom a ústavný súd má dôvod doň zasahovať len v prípade mimoriadneho vybočenia zo štandardného zákonom upraveného postupu všeobecných súdov (napr. ak nemá oporu v práve alebo nie je odôvodnený v takom rozsahu, že ho činní nepreskúmateľným).

19. Ústavný súd sa v rozsahu svojej právomoci pri predbežnom prerokovaní sťažnosti z obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (porovnaj bod 5 tohto uznesenia) presvedčil, že nejde o svojvôľu či arbitrárnosť v postupe najvyššieho správneho súdu. Najvyšší správny súd sa priliehavo, logicky a dostatočne vysporiadal so všetkými ťažiskovými otázkami prejednávanej veci v tom rozsahu, ktorý zodpovedá procesnému rozhodnutiu z dôvodu nesplnenia procesných podmienok konania.

20. Vo vzťahu k požiadavke akéhosi „odpustenia“ povinnosti byť kvalifikovane zastúpený v kasačnom konaní z dôvodov hodných osobitného zreteľa ústavný súd konštatuje, že takúto možnosť Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) nepozná. V § 449 ods. 1 SSP stanovuje v prípade konania o kasačnej sťažnosti obligatórne, teda povinné právne zastúpenie advokátom, a § 449 ods. 2 SSP vymedzuje konkrétne výnimky (osobné a vecné), keď sa toto povinné právne zastúpenie nevyžaduje. Sťažovateľ ako osoba ani konanie vecne žiadnu z týchto zákonných výnimiek nespĺňa. Kasačný súd (rovnako ako iné orgány verejnej moci) je v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy touto procesnoprávnou úpravou viazaný a zákon mu neumožňuje zohľadniť konkrétne osobitosti prípadu a „odpustiť“ splnenie tejto podmienky. Inštitút „dôvodov hodných osobitného zreteľa“ je možné uplatniť, ak zákon túto možnosť (oprávnenie) súdu explicitne priznáva (stricto sensu v prípade náhrady trov konania a modifikovane pri oslobodzovaní od súdneho poplatku sú takýmto legálne aprobovaným dôvodom hodným osobitného zreteľa osobné a majetkové pomery žalobcu). Vzhľadom na uvedené nemožno ústavno-relevantne vytýkať najvyššiemu správne súdu, že nezohľadnil dôvody hodné osobitného zreteľa pri nesplnení povinného právneho zastúpenia sťažovateľa v kasačnom konaní.

21. Ústavný súd preto dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho správneho súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd nepovažoval za potrebné a hospodárne aplikovať postup podľa 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde a vyzvať sťažovateľa na predloženie plnej moci udelenej advokátovi na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Ani splnenie podmienky povinného právneho zastúpenia by totiž nebolo spôsobilé priniesť sťažovateľovi procesne priaznivejšiu situáciu ako odmietnutie jeho ústavnej sťažnosti.

22. V dôsledku konštatovania nedostatku povinného právneho zastúpenia a odmietnutia ústavnej sťažnosti sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti (návrh na zrušenie napadnutého uznesenia a návrh výroku o trovách) nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu